
RWB^{BHG} / CPS^{RBC}

Ref. : RWB^{bhg} / Advies 17

Advies nr. 17

**over "de uitwerking van een financieringsprogramma voor de kosten van
haalbaarheidsstudies van korte of zeer korte duur onder de benaming
"Microprojecten"**

Dit advies werd voorbereid door werkgroep 16 van de RWB^{bhg} onder het voorzitterschap van Jeroen Deleu en werd goedgekeurd door de Plenaire Vergadering op 14 December 2005.

Woord vooraf

Overeenkomstig artikel 4 § 1, lid 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (B.S. 16/03/2000) heeft de heer Benoît Cerexhe, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Economie, Tewerkstelling, Wetenschappelijk Onderzoek, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp, in zijn openingsrede bij de nieuwe Raad voor het Wetenschapsbeleid uitgesproken op 08 maart 2005 na afloop van de 22e Plenaire Vergadering van de Raad, de Raad de taak gegeven dit dossier te onderzoeken dat betrekking heeft op de oprichting van een nieuw programma omtrent de financiering van microprojecten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.

Inleiding

Doel is het aanvullen van het aanbod formules voor steun bij wetenschappelijk onderzoek en innovatie beschikbaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om het onderzoek in de ondernemingen te bevorderen en op die wijze meer technologische innovatie tot stand te brengen in Brussel. Er bestaat immers een soort "no man's land" tussen de formules die steun bieden bij adviesverlening, onder de bevoegdheid van het departement Economische Expansie van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 21 februari 2002 betreffende "de aanmoediging en de financiering van het wetenschappelijk onderzoek en de technologische innovatie" die gaat over steun aan grote projecten en die wordt beheerd door het IWOIB. Men moet dus de keten van hulp bij innovatie aanvullen door een programma uit te werken dat het mogelijk maakt ook kleinere projecten te steunen, waarbij het prioritair noodzakelijk is dat er een snelle procedure komt om deze projecten te onderzoeken.

Werkgroep 16

Werkgroep 16 van de RWB^{bhg} kwam bijeen op 14 juli, 26 augustus en 13 september 2005.

- De groep luisterde op 14 juli 2005 naar de presentatie van het programma "Grondige technologische adviezen – GTA" van het Vlaamse Gewest die gegeven werd door de heer Bernard De Potter, directeur Innovatie bij het IWT.
- Op 26 augustus heeft de werkgroep een rondetafeldiscussie gevoerd over de mogelijkheden voor een formule ter ondersteuning van kleinere innovatieprojecten aangepast aan de specifieke noden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De eerder voorgestelde GTA projectmodaliteit diende hierbij als illustratief voorbeeld.
- Tenslotte in op 13 september een eerste voorstel tot advies uitgewerkt voor het ondersteunen van kleinere projecten ter ondersteuning van de technologische innovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Deze tekst geeft de conclusies weer van de werkgroep omtrent deze problematiek.

Essentiële kenmerken van het programma dat beantwoordt aan de precieze behoeften van de ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De werkgroep heeft na grondige discussie de basisvoorwaarden opgesteld voor een formule die de huidige portfolio van ondersteuning kan aanvullen:

- De formule moet projecten van **kleine omvang** ondersteunen (10 dagen tot 9 maanden).
- De doelgroep bestaat uit bedrijven met maximaal 250 werknemers uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- De formule moet projecten ondersteunen met **innovatiepotentieel**. De projecten kunnen zelf leiden tot een groter innovatieproject maar kunnen ook een eigen finaliteit hebben.
- De formule ondersteunt daarbij projecten die een eerste stap zijn naar concrete innovatie. Het principe van kennisverwerving van het bedrijf en **kennisoverdracht** naar het bedrijf, is daarbij van belang.
- De formule moet voorrang geven aan projecten met **additionaliteit**. Dit betekent dat de ondersteunde projecten precies kunnen gerealiseerd worden mede door de ondersteuning van het Gewest.

- De formule moet **snel** en flexibel zijn. De snelheid van afhandeling van de aanvragen worden als essentieel ervaren voor het succes van de voorgestelde formules. Een **korte doorlooptijd** is daarbij noodzakelijk.

Mogelijke scenario's voor een formule ter ondersteuning van kleine innovatieprojecten

De werkgroep heeft verschillende scenario's in overweging genomen om dergelijke formule uit te werken:

- Het equivalent van een "Grondig Technologisch Advies" uitwerken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit scenario werd niet weerhouden omdat dan moet worden gewerkt met het principe van geaccrediteerde centra. Dit zou leiden tot een groot voorbereidend administratief werk en een bijhorende lange doorlooptijd.
- Het herschalen van de bestaande formules. Ook dit scenario werd niet weerhouden omdat de huidige procedures niet geschikt zijn voor kleine projecten met snelle dossierafhandeling.
- Uiteindelijk is gekozen voor het uitwerken van een nieuwe aanvullende formule met twee varianten, afhankelijk van de lengte van het innovatieproject en die beide voldoen aan de basiscriteria.

Basismodaliteiten voor een formule ter ondersteuning van kleine innovatieprojecten

De RWB^{BHG} stelt bijgevolg volgende formule voor in twee varianten:

- Het bedrijf wordt ondersteund voor projecten van 10 tot 20 dagen.
 - Daarbij worden enkel de kosten van externe adviseurs aanvaard. Dit moet de kennisoverdracht mee garanderen.
 - Een bedrijf met maximaal 250 werknemers tewerkgesteld in het gewest, wordt gesteund aan 50%. Indien het een onafhankelijke KMO betreft volgens de geldende Europese definitie wordt de onderneming gesteund aan 70%
- Het bedrijf wordt ondersteund voor projecten van 3 tot 9 maanden.
 - Daarbij worden zowel interne kosten of externe kosten aanvaard. Dit moet interne kennisopbouw toelaten.
 - Een bedrijf met maximaal 250 werknemers tewerkgesteld in het gewest, wordt gesteund aan 50%. Het bedrijf wordt gesteund aan 60% indien het een onafhankelijke KMO betreft volgens de geldende Europese definitie. Deze tussenkomst kan 70% bedragen indien een belangrijk deel van het project toevertrouwd wordt aan een universiteit, een hogeschool, een collectief centrum of door een ander gewest geaccrediteerd centrum.

De Ordonnantie dekt alle potentiële behoeften en hoeft niet te worden gewijzigd; het past daarentegen wel om het uitvoeringsbesluit uit te breiden "naar beneden" afhankelijk van de keuzes die zullen worden gemaakt in het kader van het programma "μ-projecten".

Welke begroting moet men voorzien voor de steun aan deze projecten?

Voor de projecten van 10 tot 20 dagen stelt de RWB^{BHG} een budget voor van 100 000€ per jaar. Dit voorstel volgt uit een extrapolatie van de lopende kleine innovatieprojecten in de andere regio's. Voor de projecten van 3 tot 9 maanden stelt de RWB^{BHG} het eerste jaar een budget van 700.000€ voor. Dit is ongeveer het equivalent van een 10-tal projecten van 100000€ gefinancierd aan 70%. Het totaal budget voor het eerste jaar, voorgesteld door de RWB^{BHG}, is bijgevolg 0,8 Mi€.

Moet men de technische toepassingsgebieden beperken?

De RWB^{BHG} vindt dat zo'n beperking geen bestaansreden heeft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest want vanwege de beperkte grootte van het gewest verdienen alle projecttypes ondersteuning.

Moet men de formule beperken tot de expertisecentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

De RWB^{bhg} vindt dat zo'n beperking niet verantwoord zou zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest want alle technologische behoeften kunnen niet worden gedekt door de expertisestructuur van het gewest.

Moet men de keuze van innovatiepartner reglementeren?

De RWB^{BHG} is van mening dat wanneer aan de basiscriteria zijn voldaan zoals hierboven opgelijst, een eerste nodige voorwaarde is voldaan om een vrije keuze van de innovatiepartner door het bedrijf toe te laten.

Moet men het begrip accreditering van expertisecentra invoeren?

De vraag wordt gesteld of een samenwerking over de gewestgrenzen geen goed idee is. Dan zou ook advies van de geaccrediteerde centra uit Vlaanderen en Wallonië aanvaard worden. Maar er dient dan echter een accreditatieprocedure voor de Brusselse kenniscentra georganiseerd te worden. Dit zou teveel tijd in beslag nemen. De RWB^{BHG} is van mening het idee los te laten. Maar de externe hulp dient te komen van een "technisch bevoegd centrum". Dit wordt pragmatisch ingevuld (cf. supra): universiteiten, hogescholen, collectieve centra, geaccrediteerde centra uit een ander gewest.

Moet men een vorm van samenwerking met de twee andere Belgische gewesten formaliseren?

Aangezien de RWB^{BHG} vindt dat de notie van geaccrediteerde centra niet gepast is voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dient er geen directe samenwerking met de andere gewesten te worden opgezet. Toch wordt op overleg tussen de verschillende regio's aangedrongen. Dit om enerzijds ervaringen uit te wisselen en anderzijds mogelijke synergie te bekijken.

Welke termijnen om een advies uit te brengen?

Gezien korte doorlooptijd en snelheid van beslissing essentiële voorwaarden zijn voor het succes van deze nieuwe formule, stelt de RWB^{BHG} volgende termijnen voor voor de behandeling en goedkeuring van kleine innovatieprojecten:

- Een technische behandelingstermijn van 2 weken voor een project van 10 tot 20 dagen.
- Een technische behandelingstermijn van 4 tot 6 weken voor een project van 3 tot 9 maanden.

Deze korte termijnen zijn enkel haalbaar indien het IWOIB voldoende autonomie en verantwoordelijkheid krijgt. Het probleem ligt niet op het vlak van de technische behandeling binnen het IWOIB, onder strikte voorwaarde van een voldoende personeelsbezetting, maar bij de hierop volgende stappen (inspectie van Financiën, beslissing Minister, procedure van vastlegging en betaling).

Voor een project van 10 à 20 dagen is de korte procedure een absolute noodzaak. De RWB^{BHG} beveelt aan dat er een bijzondere formule in het leven wordt geroepen opdat het IWOIB de beslissingsbevoegdheid omtrent de "µ-projecten" zou krijgen. Het enige struikelblok is de goedkeuring van de Inspectie Financiën. Deze procedure neemt ook ongeveer 2 weken in beslag en deze procedure zou sneller moeten verlopen om heel snel te kunnen handelen. De RWB^{BHG} heeft opgemerkt dat voor de individuele dossiers voor hulp bij adviesverlening er geen beslissing van de minister is en evenmin een advies van de Inspectie Financiën (IF). Men moet misschien een specifiek besluit overwegen voor dit programma "µ-projecten". De RWB^{BHG} stelt voor dat deze sporen worden verkend door de regering maar geeft tegelijkertijd haar voorkeur aan de stelling van een totaalbudget dat kan worden toegewezen aan dit programma voor de kleine dossiers.

Welke evaluatieprocedure zal er zijn?

Een concrete evaluatieprocedure en bijhorende formulieren dient door het IWOIB uitgewerkt te worden. Centrale leidraad hierbij is volgens de RWB^{BHG} opnieuw de snelheid en de eenvoud van procedure.

Een overlegplatform tussen de vertegenwoordigers van de kenniscentra met een vergaderfrequentie van 4 x per jaar werd naar voor gedurende de discussie geschoven. Er kan wel ook voorgesteld

worden om een budget toe te kennen aan een overlegplatform, maar dit houdt in dat een nieuwe juridische entiteit dient te worden opgericht, wat te complex ligt, tenminste voor het moment. De RWB^{BHG} heeft vastgesteld dat er relatief weinig contacten zijn tussen de ondernemingen en de technologiedeskundigen in ons gewest. Moet men dan ook op dit niveau interveniëren? Men moet er zich voor hoeden dat het overlegplatform geen beslissingsorgaan wordt.

Probleem van de huidige structuur van het IWOIB

De RWB^{BHG} benadrukt dat het succes van het programma voor een groot stuk zal stoelen op de goede sturing van het project door het IWOIB en dat het dan ook absoluut noodzakelijk is de nodige menselijke middelen ter beschikking te stellen om dit te doen, des te meer omdat het Instituut nog altijd niet beschikt over de nodige menselijke middelen om de huidige taken te verrichten die aan dit Instituut zijn toevertrouwd.